

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rodziny i Polityki Społecznej

Data posiedzenia: 19 maja 2010 r.

Nr posiedzenia: 142

Porządek obrad:

Posiedzeniu przewodniczył: senator Mieczysław Augustyn – przewodniczący komisji

Porządek posiedzenia: 1. Rozpatrzenie Informacji Rzecznika Praw Dziecka za rok 2009 wraz z uwagami o stanie przestrzegania praw dziecka (*druk senacki nr 843*).

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Łukasz Abgarowicz, Małgorzata Adamczak, Mieczysław Augustyn, Kazimierz Jaworski, Piotr Kaleta, Stanisław Kogut, Rafał Muchacki, Jan Rulewski,
- zaproszeni goście:
 - Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak,
 - Biuro Rzecznika Praw Dziecka:
 - dyrektor Zespołu Spraw Rodzinnych i Nieletnich Katarzyna Czaj
 - dyrektor Zespołu Komunikacji Społecznej Marek Żebrowski.
 -
 - przedstawiciel Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: nieobecny

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak przedstawił informację za rok 2009 skupiając uwagę senatorów na wnioskach z działalności podejmowanej przez Rzecznika i jego biuro.

Rzecznik przypomniał, że podjął 115 wystąpień generalnych oraz 14460 indywidualnych w sprawach, które najczęściej dotyczyły łamania lub podejrzenia o łamaniu praw dzieci. Dwie trzecie tych wystąpień dotyczyło prawa do wychowania w rodzinie, prawa do ochrony przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem, demoralizacją, zaniedbaniem oraz innymi formami złego traktowania.

W następstwie znowelizowanej ustawy o RPDz, Rzecznik w 2009 r. korzystał z nowych kompetencji; mógł m.in. przystępować do postępowań sądowych prowadzonych w sprawach dzieci i skorzystał z tego prawa w 66 przypadkach, w wielu skutecznie chroniąc prawa dzieci.

Inaczej, niż w sprawozdaniach przedstawianych w latach poprzednich, sprawy dzieci niepełnosprawnych nie zostały przedstawione w oderwaniu od pozostałych, aby nie stygmatyzować tej grupy dzieci.

W odpowiedzi na postulaty RPDz w zakresie prawa do życia i zdrowia, wprowadzono nowe standardy w zakresie opieki nad kobietą w ciąży i opieki stomatologicznej dzieci. Jednak zdaniem Rzecznika, dzieci w Polsce nie są dostatecznie objęte opieką zdrowotną, szczególnie medyczną opieką pediatryczną. Rzecznik obserwuje nadal nierówność w dostępie dzieci do specjalistów w dużych miastach i na wsi. Rzecznik postuluje przywrócenie opieki stomatologicznej w szkołach.

W Polsce niepokojąco narasta zjawisko samobójstw dzieci, i nadal nie istnieje program zapobiegający samobójstwom dzieci. Rzecznik wskazuje na brak zintegrowanego systemu opieki nad dzieckiem i przeciwdziałania negatywnym skutkom migracji rodziców.

W wyniku nowelizacji Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w 2008 r. odnotowano poprawę przestrzegania prawa dziecka do wychowania w rodzinie, ale nadal ogromnym problemem jest zagwarantowanie dziecku prawa do kontaktu z obojgiem rodziców.

Kontrola ośrodków adopcyjnych przeprowadzona przez biuro rzecznika wykazała poważne zaniedbania w terminowym kierowaniu dzieci z ośrodków opiekuńczo-wychowawczych do ośrodków adopcyjnych.

Ograniczenie zasady powszechności ulgi dochodowej dla rodzin pozostaje w opinii Rzecznika w sprzeczności z prawem dziecka i rodziny do godziwych warunków socjalnych. W Polsce nadal brak pełnej diagnozy ubóstwa, co utrudnia podejmowanie działań systemowych.

Rzecznik jest zaniepokojony nieuzasadnionym brakiem finansowania pobytu dzieci u kandydatów na rodzinę zastępczą w okresie postępowania sądowego o ustanowienie rodziny zastępczej.

Dostęp dzieci do opieki przedszkolnej, szczególnie na wsi, nadal jest utrudniony, a obserwowany wzrost z 52% do 60% notowany jest głównie w miastach. Nie rozwiązano problemu systemu opieki nad dzieckiem do lat trzech.

Pomimo bezpłatnego dostępu do nauki rodzice ponoszą duże wydatki na edukację dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach, dlatego Rzecznik postuluje jasne zdefiniowanie prawa bezpłatnego dostępu do nauki.

Zły stan bezpieczeństwa dzieci jest wynikiem braku systemu przeciwdziałania przemocy,

Rzecznik jest zaniepokojony złym stanem bezpieczeństwa dzieci, brakiem systemu przeciwdziałania przemocy i ochrony przed pedofilską recydywą, a także przewlekłością postępowań sądowych w sprawach rodzinnych w Polsce.

W dyskusji senator M. Augustyn zwrócił uwagę na niedostateczny poziom usług medycznych dla dzieci w domach pomocy społecznej, co wiąże się m. in. z brakiem opieki pielęgniarskiej dzieci niesamodzielnych i najciężej chorych. Senator apelował do Rzecznika o pomoc o wsparcie rozwiązania tego problemu, zwracał także uwagę na konieczność zrewidowania dotychczasowego systemu świadczenia specjalistycznych usług edukacyjnych. Obecny system jest, zdaniem senatora, nieracjonalny i niepotrzebnie podtrzymuje się przekonanie, że dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych (na pograniczu normy intelektualnej), które stanowią ok. 20% populacji dzieci uczących się, można kształcić w systemie powszechnym.

Senator przypomniał o propozycji senatora J. Rulewskiego, aby Rzecznik – oprócz informacji przedstawianej dorocznie parlamentowi – przedstawiał opinii publicznej na dorocznej konferencji przeglądowej raport o sytuacji dzieci i przestrzeganiu ich praw w Polsce.

Senator S. Kogut zwrócił uwagę na słaby rozwój klas integracyjnych w szkołach, a także poważny problem zakończenia finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych z chwilą ukończenia przez nie 18. roku życia. Senator apelował do Rzecznika o wsparcie działań na rzecz zmiany tej sytuacji.

Senator M. Adamczak podniosła kwestię braku systemu pomocy rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym. Wiele z tych rodzin jest nadmiernie obciążona obowiązkami opiekuńczymi i wymaga specjalistycznego wsparcia.

Komisja przyjęła informację Rzecznika Praw Dziecka za rok 2009 przez aklamację.

Konkluzja: Komisja rozpatrzyła Informacji Rzecznika Praw Dziecka za rok 2009 wraz z uwagami o stanie przestrzegania praw dziecka.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.